

Hurdal kommune
Minneåsvegen 3
2090 Hurdal

Oslo, 26.06.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/3819

Saksbehandler:
Maria Hedenstad

Vedtak i klagesak om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse i Hurdal kommune

Vi viser til klage datert 12. mai 2023 fra Hurdal kommune på Statsforvalteren i Oslo og Viken sitt vedtak av 16. mars 2023. Klagesaken ble oversendt fra Statsforvalteren til Miljødirektoratet 1. oktober 2023. Vi viser også til tilleggsinformasjon til den oversendte klagen fra Hurdal kommune datert 27. oktober 2023 og 7. februar 2024.

Vedtak

Miljødirektoratet tar klagen til følge, og gjør følgende endringer i statsforvalterens vedtak:

1. Kravet til prøvetaking for total-fosfor, BOF₅, KOF_{CR} og total nitrogen i tillatelsens punkt 3.2.3 endres til forurensningsforskriftens minimumskrav slik det er definert i forurensningsforskriften § 14-11.
2. Kravene til rensing av BOF₅ og KOF_{CR} i tillatelsens punkt 3.2.3 endres til forurensningsforskriftens minimumskrav slik det er definert i forurensningsforskriften § 14-2 første ledd bokstav b. Frist for å oppfylle kravet er 1. juni 2026.
3. Kravet i tillatelsens punkt 3.2.3 om maksimalt utslipp av fosfor fom. 1. januar 2026 endres fra 79 kg/ år til 100 kg /år.
4. Kravet i tillatelsens punkt 3.2.3 om utslippskrav for E. coli oppheves.

Vedtaket har hjemmel i forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Bakgrunn for saken

Den 16. mars 2023 fikk Hurdal kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse med en utslippsramme på 5000 BOF₅ pe. Kommunen fikk tillatelse på strengere vilkår enn omsøkt, med krav om å rense minst 80 % BOF₅ og 85 % KOF_{CR} med maksimal årlig utslippsmengde på henholdsvis 5,2 tonn BOF₅/år og 10,5 tonn KOF_{CR}/år. Kommunen fikk også krav om 36 døgnblandprøver for BOF₅ og KOF_{CR}, krav om maksimalt årlig utslipp av 79 kg fosfor og utslippskrav for E. coli.

Bakgrunnen for kommunens søknad om utslippstillatelse i november 2021, er at kommunen har vedtatt at det skal bygges et nytt avløpsrenseanlegg med biologisk rensetrinn for å oppfylle sekundærrensekravet og for å øke kapasitet for rensing av avløpsvannet fra Hurdal tettbebyggelse. Anlegget var i utgangspunktet planlagt å stå ferdig i løpet av 2024, men er blitt forsinket.

Kravet om sekundærrensing følger av tillatelsen Hurdal kommune fikk i 2019 som følge av at tettbebyggelsens utslipp var blitt større enn 2000 pe, hvorpå forurensningsmyndigheten ble overført til Statsforvalteren etter forurensningsforskriften kap.14. Tillatelsen fra 2019 hadde en utslippsramme på 2200 BOF₅ pe i maksuke.

Klagers argumenter

Hurdal kommunes klage retter seg mot Statsforvalterens vedtak om tillatelse av 16. mars 2023. En kort fremstilling av klagen og de fremsatte anførselene er gjengitt under.

Krav til prøvetaking

Klager mener prøvetakingen det er lagt opp til er for omfattende. En økning av prøvetakingsfrekvensen fra 12 til 36 prøver per år, vil medføre 50 % økning av kostnader for prøvetaking og analyser. Dersom hensikten med kravet er å få et bedre datagrunnlag ved vurderingen av renseseffekter og utslippsmengder, foreslår kommunen at det heller tas ut flere prøver som ikke følger akkreditert prøvetaking og analyser, framfor å øke kravet til antall akkrediterte prøver. Dette vil redusere kostnadene for kommunen.

Utslipp av fosfor

Klager mener kravet til utslipp av fosfor i tillatelsen på 79 kg/år er urimelig. Kommunen skriver at utslipp av fosfor på 79 kg/år er beregnet ut fra 95 % fjerning av tilførselene i 2030, men ettersom utslippstillatelsen skal gjelde frem til 2035 innebærer det at renseseffekten må være i overkant av 96 % i 2035. Kommunen ønsker derfor at maksimal utslippsmengde for fosfor endres til 100 kg/år, som vil innebære 95 % fjerning av fosfor i 2035.

Rensekrav for BOF₅ og KOF_{CR}

Klager mener kravet om strengere renseseffekt for fjerning av organisk stoff fra det kommunale avløpsvannet er urimelig. Klager viser til at Statsforvalteren i vedtaket har konkludert med at utslippet fra Hurdal avløpsrenseanlegg forventes å ha en begrenset effekt på resipientene, og at det er liten risiko for at utslippet vil føre til vesentlig forurensning som kan være til ulempe for naturmangfoldet eller medføre at miljømålene i vannforskriften ikke oppnås. På bakgrunn av dette stiller klager seg uforstående til hvorfor Statsforvalteren har stilt strengere renseskrav i

tillatelsen datert 16. mars 2023 enn det som følger av forurensningsforskriftens sekundærrensekrav og av kommunens utslippstillatelse av 20. mai 2019.

Klager viser videre til at det biologiske rensetrinnet ved anlegget er dimensjonert for å overholde kravet til sekundærrensing i forurensningsforskriften kap.14, dvs. 70 % BOF₅ og 75 % KOF_{CR}, og ikke krav som er 10 % høyere eller krav til nitrogenfjerning. Kommunen anslår at det vil koste ca. 20 millioner kroner å omprosjektere anlegget slik at det kan tilfredsstille krav til utslipp på maksimalt 5 tonn BOF₅/år og maksimalt 10 tonn KOF_{CR}/år, dvs. en rensegrad på 92,2 % for begge parametere i 2035. Det er sannsynlig at det vil være behov for større reaktorvolum, som vil medføre behov for større areal, og muligens endret plassering på tomt. Endringer av kontrakter og omprosjekteringer vil kreve tid og øke prosjektets kostnader ytterligere. Kommunen påpeker at strengere rensekrav også vil føre til en økning på 30-40 % i årlige driftskostnader, primært på grunn av økte kostnader for strøm til bioreaktorene for å oppnå over 90 % fjerning av organisk stoff.

Videre mener klager det er urimelig at det stilles krav om maksimale utslippsmengder på hhv. 5,2 tonn BOF₅/år og 10,5 tonn KOF_{CR}/år, da dette forutsetter renseeffekter i overkant av 90 % for begge parametere i 2035. Et akseptabelt krav til maksimale utslippsmengder fra et sekundærrenseanlegg må korrespondere med krav til 70 % fjerning av BOF₅ og 75 % fjerning av KOF_{CR} og basert på tilførslene iht. utslippsøknaden. Dette innebærer et krav til maksimalt 20 tonn BOF₅/år og 40 tonn KOF_{CR}/år.

Klager kan ikke se at et rimelighetsforhold har vært synlig vurdert eller vektlagt i Statsforvalterens vurdering. Dette gjelder rimeligheten mellom krav i tillatelsen i relasjon til tekniske løsninger og gjennomførbarhet, belastning fra forurensning/utslipp, tåleevne av naturmiljø og vannforekomst, og kostnader/gebyrbelastning for abonnentene sett opp mot mål som skal oppnås.

Rensekrav for E. coli

Klager mener det er urimelig at kravet til utslipp av E. coli gjelder for hele året. Klager viser til at dette kravet i utkastet til utslippstillatelse som ble oversendt Hurdal kommune 23. januar 2023, var begrenset til å gjelde i perioden 1. mai - 31. oktober hvert år. Klager mener det er forståelig at et slikt krav gjelder i sommerhalvåret, da dette har til hensikt å beskytte vannkvaliteten ved badeplassen i Åssanden i Hurdalssjøen. Kommunen stiller seg imidlertid undrende til hvorfor kravet i endelig utslippstillatelse gjelder hele året og ikke kun i sommerhalvåret, da Statsforvalteren har skrevet at utslippet fra Hurdal renseanlegg ikke anses å påvirke drikkevannskvaliteten i Hurdalssjøen. For å oppfylle vilkår om bakteriereduksjon, skriver kommunen at det er mest aktuelt å installere et UV-anlegg i utløpskanalen. Et UV-anlegg er driftsintensivt og kan medføre økte driftskostnader dersom det ikke driftes godt. Ved dårlig drift har det svært liten effekt.

Andre merknader

Klager opplyser om at de har måttet avlyse konkurranse for anskaffelse av totalentreprenør for bygg i forbindelse med anskaffelse av nytt renseanlegg. Avlysningen av konkurransen kom som følge av en klage på tildeling av oppdraget. Avlysningen medfører at kommunen ikke vil ha mulighet til å ha et renseanlegg i drift som innfrir kravene etter tidsfristene gitt i utslippstillatelsen. Kommunen jobber med å igangsette ny anskaffelsesprosess, men opplyser at en slik prosess tar tid og at det per dags dato ikke er mulig å forutsi med sikkerhet når nytt

renseanlegg er ferdigstilt og i drift. Ut ifra tidsbruken ved den gjennomførte anskaffelsesprosessen, vurderer kommunen at det nå må tas høyde for at prøvedrift av nytt rensesanlegg kan pågå til medio 2026. Klager ber derfor om at tidsfristene for renskravene i tillatelsene endres for å tilpasse dette.

7. februar 2024 sendte Hurdal kommune et notat til Miljødirektoratet som et tilsvaer til Statsforvalterens begrunnelse for strengere renskrav for BOF₅ og KOFCR i oversendelsesbrevet til Miljødirektoratet. Kommunen påpeker at Statsforvalteren i oversendelsen er tydeligere på hva de legger til grunn for de skjerpede renskravene for BOF₅ og KOFCR, enn i begrunnelsen som er gitt i vedtaket om tillatelse. Notatet er utarbeidet av Norconsult, på oppdrag fra Hurdal kommune. Notatet omhandler hvordan utslippet av organisk stoff fra et nytt Hurdal avløpsrenseanlegg, med utgangspunkt i rensegrad på henholdsvis 70/75 % rensing, 80/85 % rensing og 92 % rensing av BOF₅ og KOFCR, vil påvirke vannkvaliteten i Hurdalsvassdraget og evt. forringe badevannskvaliteten og råvannet ved Ullensaker vannverk. Norconsult konkluderer med at forskjellen mellom 75 % og 92,2 % rensegrad for BOF₅ og KOFCR gir lite effekt på vannkvaliteten, og at det er liten risiko for at det omsøkte utslippet vil forringe drikke- eller badevannskvaliteten da det vil gjennomgå betydelig fortynning i Hurdalselva og deretter i Hurdalssjøen. Statsforvalteren er orientert om notatet som kopimottaker, men har ikke sendt et tilsvaer.

Statsforvalterens merknader

Vi viser til Statsforvalterens vurdering av klagers anførsler i oversendelsesbrevet til Miljødirektoratet datert 1. oktober 2023.

Statsforvalteren anbefaler at klager gis medhold på enkelte punkter, og at følgende endringer gjøres i tillatelsen:

1. Renseeffektkravet for fosfor på 95 % og maksutslippskravet på 79 kg/år gjelder fra og med forventet ferdigstillelse av nytt rensesanlegg 1. juni 2026.
2. Fristen for iverksettelse av renskravet for organisk stoff endres til 1. juni 2026.
3. Fristen for iverksettelse av utslippskrav for E. coli-bakterier endres til 1. juni 2026.
4. Antallet prøver reduseres fra 36 døgnblandprøver eller 36 ukeblandprøver, til 24 døgnblandprøver eller 24 ukeblandprøver.

Ut over dette vurderer Statsforvalteren at det ikke er grunnlag for å endre vedtaket av 16. mars 2023.

Miljødirektoratets vurderinger

Klageinteresse og klagefrist

Klager har rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28, og klagen er fremsatt innen utløpet av klagefristen jf. forvaltningsloven § 29. Klagen tas følgelig til behandling.

Lovgrunnlaget

Miljødirektoratet er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Klagen gjelder vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven § 11. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal den legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Adgangen til å stille vilkår i en tillatelse er nærmere regulert i lovens § 16. Etter bestemmelsens første ledd kan forurensningsmyndigheten fastsette nærmere vilkår i en tillatelse for "å motvirke skader eller ulemper."

Vilkår i en tillatelse som går ut over standardkravene i kap. 14, må fastsettes i overenstemmelse med forurensningsloven § 11 femte ledd og § 16. Det fremgår av forarbeidene til forurensningsloven § 16, Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) fra side 29 og utover, at bestemmelsen er utformet slik at den skal gi hjemmel til å stille de vilkår som "er aktuelle." Videre heter det at "[b]egrensningen [til å stille vilkår] ligger først og fremst i lovens formål. Det vil imidlertid ikke være adgang til å stille et hvilket som helst vilkår i enhver sak, bare de fremmer lovens formål og kan motvirke forurensninger. Her kommer den alminnelige forvaltningsrettslige regel om at det må være en viss forholdsmessighet mellom mål og midler inn. Selv om dette prinsippet ikke setter noen stramme grenser, fører det likevel til at forurensningsmyndighetene må vurdere hvor mye det vil koste den enkelte å oppfylle vilkår mot hvor mye som vil bli vunnet ved vilkåret."

Videre skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal i tillegg vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Vurdering av om vannforskriften er til hinder for tiltaket

Det følger av vannforskriften § 4 at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Det er fastslått i praksis fra EU-domstolen knyttet til vanddirektivet at disse forpliktelsene utgjør en skranke for hva myndighetene kan tillate i enkeltsaker. Forurensningsmyndigheten må på bakgrunn av dette vurdere om omsøkt forurensende virksomhet/tiltak kan føre til at oppnåelsen av vannforskriftens miljømål vanskeliggjøres eller at tilstanden i vannforekomsten forringes.

Resipienter for utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hurdal avløpsanlegg er Gjødingelva, Hurdalselva og Hurdalssjøen. Gjødingelva (Vann-nett ID: 002-3801-R) er en middels, kalkfattig, humøs elv som ligger som tilløpsbekker til Hurdalssjøen. Den har god økologisk tilstand, og er i liten grad påvirket av avløpsvann eller av eutrofi med svært god tilstand for kvalitetsparameterne totalnitrogen og totalfosfor. Vannforekomsten er i liten grad påvirket av andre kilder, med unntak av tømmerfløting som har stor påvirkning. Hurdalselva (Vann-nett ID: 002-1568-R) er definert som en middels kalkfattig, humøs elv. Vannforekomsten er i middels grad påvirket av avløpsvann, dvs. diffus avrenning fra spredt bebyggelse og punktutslipp fra renseanlegg over 2000 pe, da særlig overløpsutslipp. Elva er i middels grad påvirket av hydrologisk påvirkning fra vannkraft og i liten grad påvirket av andre kilder. Elva har svært god økologisk tilstand, med god og svært god tilstand for henholdsvis kvalitetselementet totalnitrogen og totalfosfor. Hurdalssjøen (Vann-nett ID: 002-141-L) er definert som en stor, kalkfattig og klar innsjø. Vannforekomsten er i middels grad påvirket av vannkraft ved dammer, barrierer og sluser for vannkraftproduksjon og vannuttak for vannkraft. Vannforekomsten er i liten grad påvirket av andre kilder, inkludert avløpsvann. Økologisk tilstand er god, med god tilstand for

kvalitetselementene totalnitrogen og totalfosfor. Det antas at Hurdalsjøen ikke er sårbar for utslipp som er innenfor normal driftsituasjon i Hurdal kommune, men at resipienten er sårbar for mikrobiell forurensing fra store og/eller langvarige hendelser.

Vi legger dette til grunn, og vurderer at utslippet av kommunalt avløpsvann fra Hurdal tettbebyggelse ikke vil vanskeliggjøre oppnåelsen av vannforskriftens miljømål eller fører til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomstene. Miljødirektoratets vurdering er dermed at vannforskriften ikke er til hinder for at det kan gis tillatelse i denne saken.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking etter naturmangfoldloven

Ved vurderingen av om tillatelse etter forurensningsloven skal gis skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer, og det skal fremgå av avgjørelsen hvordan prinsippene er vurdert, jf. naturmangfoldloven § 7.

Miljødirektoratet vurderer at kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt på bakgrunn av miljøundersøkelsene og naturmangfold som er registrert i offentlige database. I Miljødirektoratets Naturbase (2022) ligger det ingen viktige naturtyper i området der Hurdal avløpsrensaneanlegg ligger. Ved utslippspunktet til avløpsrensaneanlegget i Hurdalselva ligger det derimot en forekomst av naturtypen kroksjøer, flomdammer og meandrerende elvepart (ID: BN00036667). Det er en svært liten bestand av elvemusling i Gjødningelva med en utstrekning på 6 km i 2010. Bestandens status er vurdert å være svak. Den største trusselen mot elvemuslingene er forringelse og ødeleggelse av leveområdene. Eutrofi er en av disse truslene.

Nedstrøms utslippspunktet, ved utløpet av elva i Hurdalssjøen, ligger Hurdalselvdeltaet Naturreservat (ID: VV00000967). Naturreservatet omfatter et våtmarksområde og det antas at naturreservatet har arter som kan være sårbare for store avløpsutslipp. Området er en viktig rasteplass for fugler som følger en av siderutene til hovedtrekket gjennom Østlandet. Særlig er vårtrekket av ande- og vadefugler rikt. Lokaliteten har også betydning som hekke- og oppvekstområde, og landskapet har verneverdier som et karakteristisk innlandsdelta med særpreget vegetasjon. Det er registrert flere arter av forvaltningsmessig interesse i området, inkludert fiskemåke, hettemåke, bergand, svartand og vipe. Ifølge Artsdatabanken er det registrert edelkreps og storørret i Hurdalssjøen, samt flere fiskearter som hork, mort og abbor. Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma skriver at det også er storørret i innsjøen. De siste årene har det vært en nedgang i fiskebestandene i Hurdalselva, men årsaken til nedgangen er ikke kjent.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse dersom det er usikkerhet om effekter på naturmangfoldet og mistanke om at utslippet kan medføre vesentlig eller alvorlig skade på truet/viktig naturmangfold. I resipientanalysen til Hurdal kommune forventes det ikke at de økte utslippene fra Hurdal avløpsanlegg vil forårsake eutrofi-effekter som kan være skadelig for naturmangfoldet i resipientene. Utslippene av organisk stoff kan føre til nedslamming av gyteområder i Hurdalselva, men det antas at fisken ikke gyter i nedre del av elva der utslippspunktet til avløpsrensaneanlegget er lokalisert. Fosfor er som hovedregel begrensende for eutrofiering i ferskvann, slik at nitrogentilførslene ikke nødvendigvis gjør elva mer sårbar for økt algevekst. Miljødirektoratet vurderer dermed at føre-var-prinsippet i nml. § 9 ikke kommer til anvendelse. Basert på kunnskap om tilstand i resipientene og registrerte påvirkninger i vann-nett og vannmiljø, vurderer Miljødirektoratet at det ikke er risiko for at det aktuelle naturmangfoldet i resipientene påvirkes av andre tiltak eller påvirkningsfaktorer jf. nml § 10.

Miljødirektoratets vurdering av klagers anførsler

Krav til prøvetaking av total fosfor (Tot-P), BOF₅, KOF_{CR} og total nitrogen (Tot-N)

Etter forurensningsforskriften kap. 14 § 14-11 andre ledd skal det tas "representative prøver" av avløpsvannet, og forskriften fastsetter videre minimumskrav for prøvetakingen. At prøvetakingen skal være representativ, betyr at den må fange opp varierende belastning gjennom året, inkludert belastning i maksuke da utslippet er størst. Forurensningsmyndigheten kan fastsette strengere krav til prøvetaking dersom minimumskravene vurderes å være utilstrekkelige for å sikre representativitet i prøvetakingen. Dette forutsetter at et strengere krav til prøvetaking anses som forholdsmessig med hensyn til den miljønytt som oppnås og kostnadene ved å etterkomme kravet, jf. det som er skrevet over.

Hurdal renseanlegg har beregnet maksuke med NS 9424 basert på estimert årsmengde BOF₅. Statsforvalteren har stilt strengere krav til prøvetaking for å sikre at utslippet i maksuke blir fanget opp, og at prøvetakingen dermed blir representativ for avløpsvannet. Ettersom Hurdalssjøen er en drikkevannskilde, mener Statsforvalteren det er viktig å få et mest mulig nøyaktig bilde av de faktiske utslippene.

Etter å ha vurdert vedtaket på nytt i oversendelsesbrevet til oss, er Statsforvalteren enig med klager i at 36 ukeblandprøver/døgnblandprøver fremstår som uforholdsmessig, og vurderer at 24 døgnblandprøver eller 24 ukeblandprøver er tilstrekkelig for sikre representativitet i prøvene

Miljødirektoratet støtter på generelt grunnlag Statsforvalterens vurdering om at det er ønskelig med mer og bedre data om årlig tilført mengde og årlige utslipp fra kommunalt avløpsvann. Samtidig må et krav utover forskriftens minimumskrav som beskrevet over kunne begrunnes ut fra særskilte forhold i den enkelte sak, og slik at økte kostnader ved prøvetakingen står i forhold til miljønytt som oppnås.

Vi kan ikke se at det foreligger grunnlag for strengere krav i denne saken enn minimumskravet i forurensningsforskriften. Etter vår vurdering er det knyttet lite usikkerhet til det aktuelle utslippet. Egenkontrollrapportene for Hurdal avløpsanlegg viser at belastningen har vært stabil de siste tre årene. Sammensetningen av det kommunale avløpsvannet har liten variasjon, ettersom anlegget i svært liten grad har tilførsler av avløpsvann fra industri eller næringsliv. Avløpsnettets består dessuten av 100 % separatsystem, hvilket tilsier at det er liten sannsynlighet for at avløpsvannet blir tilført fremmedvann.

Vi opphever på denne bakgrunn kravet om 36 døgn- og ukeblandprøver, og vurderer at 12 døgn- og/eller ukeblandprøver ved prøvetaking av total fosfor (Tot-P), BOF₅, KOF_{CR} og total nitrogen (Tot-N) sikrer en tilstrekkelig representativitet, jf. forurensningsforskriften § 14-11 tredje ledd bokstav b.

Rensekrav for fosfor

Kravet til totalt utslipp av fosfor i tillatelsen på 79 kg/år er beregnet ut fra 95 % fjerning av tilførslerne i 2030. Ettersom utslippstillatelsen skal gjelde frem til 2035, innebærer dette at renseseffekten må være i overkant av 96 % i 2035. Statsforvalteren begrunner kravet på 79 kg/år

fom. 2026 med at tillatt utslipp ikke skal være høyere enn nødvendig. Klager mener det derimot er rimelig med en utslippsgrense på 100 kg/år, som tilsvarer 95 % renseeffekt i 2035.

Ifølge Norconsult sin resipientvurdering vil det omsøkte utslippet føre til en økning av fosfor og nitrogenkonsentrasjoner i Hurdalselva, men fosforkonsentrasjonene forventes ikke å endre miljøtilstanden i elva. Ifølge resipientvurderingen er parameteren for total fosfor svært god tilstand i Hurdal elva, og god tilstand i Hurdalssjøen. For Hurdalssjøen ligger total fosfor i den øverste delen av tilstand god, og har litt restkapasitet før den vil endre tilstand til moderat.

Miljødirektoratet slutter seg til disse vurderingene og vurderer derfor at et krav om 100 kg/år er akseptabelt mht. resipienten. Basert på kunnskapen vi har om resipienten, er et slikt utslippskrav forenelig med kravene i vannforskriften og prinsippene i naturmangfoldloven.

Vi opphever derfor krav om maksimalt utslipp av fosfor på 79 kg/ år og vedtar at Hurdal kommune skal ha et krav om 100 kg/år som tilsvarer 95 % renseeffekt i 2035.

Maksimal belastning på 5000 pe ved Hurdal renseanlegg vil ifølge prognosene ikke inntreffe i ti-års perioden mellom 2025 og 2035. Forventet maksukebelastning ved Hurdal renseanlegg i 2030 er 2392 pe. Om ti år, i 2035 er forventet maksukebelastning 3036 pe. Innen Hurdal kommune når omsøkt maksukebelastning vil Statsforvalteren ha anledning til å vurdere utslippet og behov for å ev. endre krav til fjerning av fosfor med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Utslippskrav for BOF₅ og KOF_{CR}

Bakgrunnen for at Statsforvalteren har fastsatt rensekrav på minst 80 % og 85 % for henholdsvis BOF₅ og KOF_{CR}, med utslippsmengde på 5,2 tonn BOF₅/år og 10,5 tonn KOF_{CR}/år, er brukerinteressene til resipienten. Statsforvalteren viser her til bruken av Hurdalselva og Hurdalssjøen som henholdsvis badeplass og drikkevannskilde.

Miljødirektoratet legger til grunn, som nevnt over, at krav utover forskriftens minimumskrav i en enkelttillatelse må kunne begrunnes ut fra særskilte forhold i den enkelte sak, og at eventuelle skjerpene krav må være forholdsmessige med hensyn til økte kostnader og nytte.

Miljødirektoratet kan ikke se at det er grunnlag for å fastsette strengere rensekrav for organisk stoff enn minimumskravene som følger av forurensningsforskriften i denne saken. Ifølge databasen Vann-Nett er Hurdalselva, Gjødingelva og Hurdalssjøen i liten grad påvirket av eutrofi, og i resipientanalysen til Hurdal kommune forventes det ikke at de økte utslippene fra Hurdal renseanlegg vil forårsake eutrofi-effekter som kan være skadelig for naturmangfoldet i resipientene. Vi legger til grunn at Norconsult sin vurdering av resipienten er korrekt, og at det fremtidige utslippet av organisk stoff fra Hurdal renseanlegg ikke vil forringe kvaliteten på badevannet og badevannsplassen Åsand som ligger ved utløpet til Hurdalselva. Norconsult viser til at utslippet av organisk stoff fra Hurdal renseanlegg vil bli fortynnet både i Hurdalselva og i Hurdalssjøen, og at forskjellen mellom 75 % og 92,2 % rensegrad for organisk stoff fra nye Hurdal renseanlegg mest sannsynlig vil gi en liten og neglisjerbar effekt på vannkvaliteten. Norconsult mener også at det er god kapasitet til å omsette lett nedbrytbart organisk stoff i resipientene, og det ikke er noen tegn til tilslamming eller saprobiering som vil forringe kvaliteten på badevannet eller badeplassen. Tilsvarende dokumentasjon er lagt fram av Norconsult om bruken av Hurdalssjøen som drikkevannskilde.

Miljødirektoratet har i forbindelse med behandling av klagesaken mottatt en vurdering fra Ullensaker vannverk, som mener det omsøkte utslippet fra Hurdal renseanlegg ikke vil medføre en forringelse av drikkevannskvaliteten eller medføre økt behov for rensing ved vannbehandlingsanlegget til Ullensaker kommune.

På bakgrunn av dette, mener vi at kravet til sekundærrensing i forurensningsforskriften § 14-2 første ledd bokstav b) er tilstrekkelig for å ivareta brukerinteressene til resipienten. Vi vurderer at dette er forenelig med kravene i vannforskriften og prinsippene i naturmangfoldloven.

Vi opphever derfor vilkåret om strengere rensekrav for BOF₅ og KOF_{CR}, og vedtar at Hurdal kommune skal ha forskriftens minimumskrav til rensing av BOF₅ og KOF_{CR}. Dette innebærer et krav til maksimalt 20 tonn BOF₅/år og 40 tonn KOF_{CR}/år.

Rensekrav for E. coli

Statsforvalteren har adgang til å fastsette nødvendige vilkår for å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av forurensning, jf. forurensningsloven § 11 jf. § 16, og har hjemmel til å stille krav til utslipp av E. coli. Bakgrunnen for at Statsforvalteren har stilt krav til utslipp av E. coli, er at Hurdalssjøen som nevnt brukes som drikkevannskilde og badevann.

Norconsult konkluderer i sin resipientvurdering med at det er lite sannsynlig at bakterier fra utslipp av rensed avløpsvann i Hurdalselva vil påvirke vannkvaliteten ved vanninntaket for Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg. Et biologisk rensetrinn, slik Hurdal kommune skal etablere for å oppfylle sekundærrensekravet, vil ifølge en rapport fra Vitenskapskomiteen for mat og helse¹ fjerne mer enn 90 % av E. coli bakterier fra utslippet av kommunalt avløpsvann fra renseanlegget. Etablering av et særskilt rensetrinn for E. coli fremstår derfor etter Miljødirektoratets syn som unødvendig. Miljødirektoratet har ikke informasjon i denne saken som tilsier at det er tilstrekkelige fordeler ved et særskilt rensetrinn for E. coli, som forsvarer kostnaden, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.

Vi opphever derfor utslippskravet for E. coli. Hurdal kommune har som lokal helsemyndighet ansvar for å sikre at vann som brukes til vannforsyning og bading holder den kvaliteten som fastsettes av Mattilsynet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Cecilie Kristiansen
seksjonsleder

¹ [Microsoft Word - Assessment of the impact of wastewater and sewage sludge treatment methods on antimicrobial resistance -01.10.2020.docx \(vkm.no\)](#)

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502

MOSS